

Závěrečná zpráva

Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy VII

Závěrečná zpráva pro Úřad vlády ČR

Říjen 2008

Vláda České republiky

Obsah

Obsah.....	3
Metodika	4
Struktura souboru.....	5
Hlavní zjištění	7
Detailní analýza	9
1. Představy o příležitostech mužů a žen.....	9
2. Postoje k rovným příležitostem	14
3. Hodnocení institucí a dalších subjektů s ohledem na ochranu práv žen.....	19
4. Spontánní znalost hnutí a organizací zabývajících se ochranou práv žen a rovnými příležitostmi	23
5. Názory na domácí násilí na ženách	24
Dotazník.....	31
Tabulkové přílohy	33

Metodika

Firma Factum Invenio provedla pro potřeby Úřadu vlády ČR, Sekci lidských práv, průzkum týkající se rovných příležitostí mezi muži a ženami.

Výzkum byl realizován v rámci omnibusového dotazování, které provedli vyškolení tazatelé firmy Factum Invenio.

Dotazování proběhlo ve dnech 12. září až 17. září 2008 na reprezentativním vzorku 1 114 občanů České republiky starších 15 let, získaném kvótním výběrem podle pohlaví, věku, úrovně dosaženého vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu.

Data přenesená na počítačová média byla prověřena systémem logických a statistických kontrol, který Factum Invenio používá pro odhalení nesrovnalostí a nekonzistencí údajů v primárních dokumentech. Statistické výpočty byly provedeny souborem programů SPSS.

Šetření navazuje na šest předchozích výzkumů, provedených firmou Factum Invenio pro MPSV v letech 2002 - 2006 (dotazování probíhalo ve dnech 22.-27. března 2002, 18.-23. dubna 2003, 23.-28. dubna 2004, 7.-14. října 2005 a 3. – 9. listopadu 2006, 22. listopadu – 28. listopadu 2007).

Z výzkumu se vydává tato závěrečná zpráva, jejíž součástí je tabulková příloha obsahující tabulky prvního a druhého stupně třídění. V rámci hlavní studie jsou komentovány pouze statisticky významnější rozdíly. Tyto statisticky významné odchylky jsou na 95 % hladině významnosti.

Metodika zpracování výzkumu odpovídá standardům sdružení SIMAR a ESOMAR.

Struktura souboru

Celkem		N	%
		1114	100
Pohlaví	Muž	541	48,6
	Žena	573	51,4
Věk	Do 29 let	269	24,2
	30-44 let	299	26,8
	45-59 let	271	24,3
	60 a více let	275	24,7
Vzdělání	Základní - nevyučen	129	11,6
	Základní - vyučen	400	35,9
	Střední bez maturity	111	9,9
	Střední s maturitou	361	32,4
	Vysokoškolské	114	10,2
Zaměstnání	Dělník, prodavač, řidič ap.	323	29,0
	Úředník, technik, zdravotník, právník ap.	276	24,8
	Podnikatel, živnostník	70	6,3
	Student, učeň	108	9,7
	Žena v domácnosti	7	0,6
	Důchodce	286	25,7
	Nezaměstnaný	43	3,8
Rodinný stav	Ženatý/vdaná	615	55,2
	Svobodný/a	274	24,6
	Rozvedený/á	136	12,2
	Vdovec/-a	89	8,0
Kraj	Praha	133	12,0
	Středočeský kraj	128	11,5
	Jihočeský kraj	68	6,1
	Plzeňský kraj	60	5,4
	Karlovarský kraj	33	2,9
	Ústecký kraj	88	7,9
	Liberecký kraj	46	4,1
	Hradecký kraj	59	5,3
	Pardubický kraj	55	4,9
	Kraj Vysočina	55	4,9
	Jihomoravský kraj	123	11,0
	Olomoucký kraj	69	6,2
	Zlínský kraj	63	5,7
	Moravskoslezský kraj	134	12,0

Velikost místa bydliště (počet obyvatel)	Do 499	86	7,7
	500-1999	201	18,1
	2000-4999	129	11,6
	5000-19999	207	18,6
	20000-99999	260	23,3
	Přes 100000	230	20,7

Hlavní zjištění

- Obyvatelé České republiky se domnívají, že možnosti mužů a žen v jednotlivých oblastech života nejsou vyrovnané.
  - Jedinou oblastí, ve které mají podle veřejného mínění ženy lepší možnosti než muži (68,1 %), je získání dítěte do vlastní péče po rozvodu.
  - Doménou mužů je podle veřejného mínění oblast práce - zejména mít za stejnou práci, stejný plat, mají horší možnosti ženy než muži podle dvou třetin populace (68,1 %).
  - Oblastí, kde jsou genderové příležitosti vnímány veřejností jako vyrovnané, je vzdělání. Osm z deseti občanů (83,9 %) si myslí, že muži i ženy mají stejné šance dosáhnout vysokoškolského vzdělání.
- Obecně platí, že ženy jsou při hodnocení svých možností pesimističtější než muži (co se týká hodnocení možností žen).
- Veřejné mínění je v této oblasti více méně stabilní.

- Většina obyvatel ČR (93,2 %) se domnívá, že „každý člověk, muž i žena, by měl mít zaměstnání, které by mu zajistilo soběstačnost a nezávislost.“
- Většina lidí (více než osm z deseti) se také ztotožňuje s tím, že:
  - muži i ženy by se měli věnovat stejně výchově a péči o děti;
  - jak muži, tak ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát;
  - domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu.
- Nejnižší míra souhlasu se vztahuje k uplatňování pozitivní diskriminace, že při výběru do vedoucích pozic by mělo mít, při stejné kvalifikaci, přednost podhodnocené pohlaví.
- Stejně jako v minulých šetřeních platí, že ženy se staví k rovným či vyrovnávacím příležitostem vstřícněji než muži.

- Veřejnost hodnotí působení jednotlivých subjektů s ohledem na ochranu práv žen celkem pozitivně:
  - Nejlépe jsou hodnoceny školy a další vzdělávací instituce (o jejich přínosu je přesvědčeno 75,4 % lidí).
  - Naopak „feministické“ osobnosti považuje za prospěšné, s ohledem na ochranu práv žen, přibližně třetina obyvatel (34,3 %).

- Nevládní organizace a osobnosti feministického hnutí oceňují více ženy než muži.
- Zatímco v minulých letech docházelo k posilování mínění o užitečnosti jednotlivých institucí z hlediska ochrany práv žen, v letošním roce došlo k poklesu.

- Znalost hnutí či organizací zabývajících se ochranou práv žen je nízká. Většina populace (80,5 %) nedokáže uvést žádný subjekt zaměřený na tuto oblast. Pokud lidé nějakou zmíní, tak nejčastěji se jedná o Bílý kruh bezpečí.
- Znalost žen je o něco vyšší než znalost mužů.
- Znalost konkrétní organizace oproti loňskému roku stoupla o 4,7 procentních bodu.

- Téměř dvě pětiny obyvatel (36,9 %) se domnívají, že domácí násilí na ženách se v české společnosti „občas“ vyskytuje. O něco větší procento lidí (39,0 %) si však myslí, že domácí násilí se objevuje dost často.
- Ženy reflektují existenci domácího násilí častěji než muži.
- Názory lidí v této oblasti se v průběhu sledovaného období příliš nemění, v letošním roce je míra znalosti konkrétních případů domácího násilí z celého sledovaného období nejnižší.

- Podle obyvatel ČR se ve společnosti častěji vyskytuje psychické násilí než fyzické násilí.
  - O běžném výskytu psychického násilí je přesvědčena téměř polovina lidí (46,4 %);
  - fyzické násilí vnímá jako běžné necelá třetina populace (31,3 %);
  - přibližně dvě pětiny obyvatel neumí tuto záležitost posoudit.
- Ženy považují oba typy násilí častěji za běžné než muži.
- Názory na výskyt násilí v rodinách mírně kolísají.

- Přibližně třetina obyvatel ČR (34,0 %) zná rodinu, kde se násilí mezi manželi/partnery vyskytuje.
- Znalost takové rodiny je výrazně vyšší mezi ženami než mezi muži.
- Ačkoliv se situace v této oblasti v průběhu sledovaného období příliš nemění, v letošním roce je míra znalosti konkrétních případů domácího násilí z celého období nejnižší.

Detailní analýza

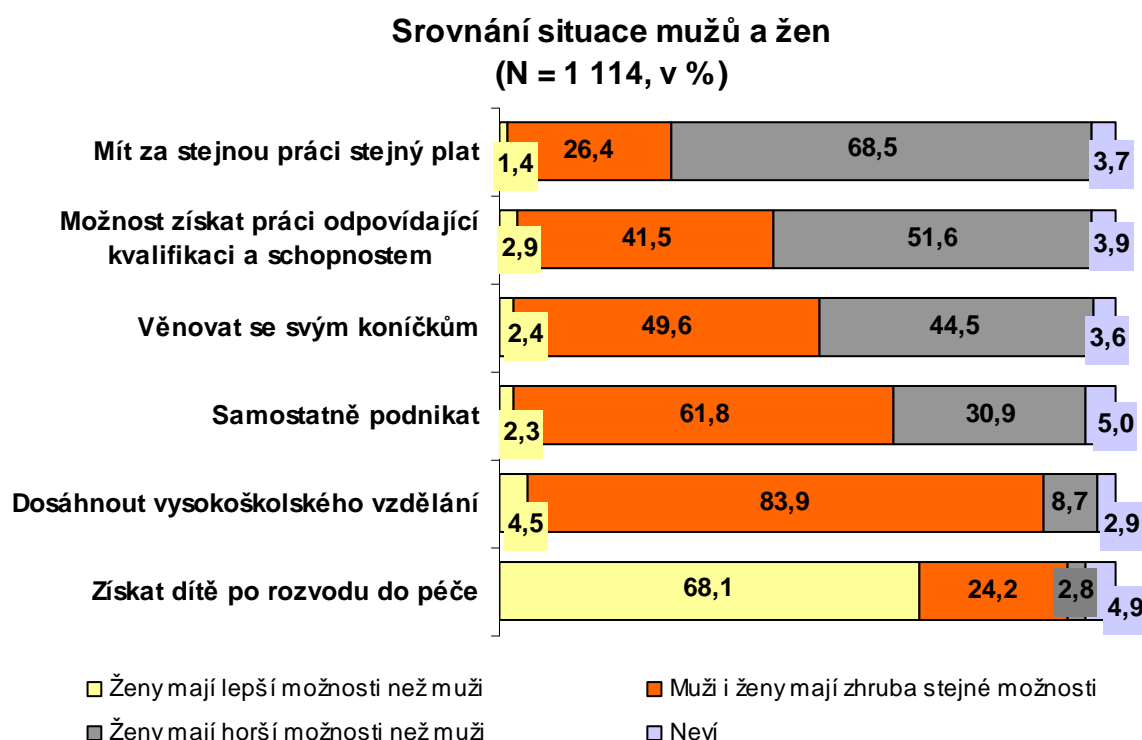
1. Představy o příležitostech mužů a žen

Obyvatelé České republiky se domnívají, že možnosti mužů a žen v jednotlivých oblastech života nejsou vyrovnány, v mnoha oblastech jsou „práva“ jednoho z pohlaví upřednostňována - zpravidla se jedná o muže.

Jedinou oblastí, ve které jsou podle názoru většiny lidí upřednostňovány ženy, je získání dítěte do vlastní péče po rozvodu (68,1 %).

Oblast práce je naopak sféra, ve které ženy mají horší možnosti než muži. Mít za stejnou práci stejný plat mají ženy horší možnosti než muži podle 68,5 % obyvatel. Horší možnosti žen také více než polovina obyvatel vidí v získání práce odpovídající kvalifikaci a schopnostem (51,6 %).

Dosáhnout vysokoškolského vzdělání většina lidí považuje za oblast, ve které muži i ženy mají stejné možnosti (83,9 %). Šest lidí z deseti (61,8 %) se domnívá, že také možnost samostatně podnikat je genderově vyrovnaná.

Veřejné mínění zůstává ve vztahu k uvedeným možnostem mužů a žen více méně stabilní, od roku 2002 zde nedochází k žádným zásadním změnám.

Srovnání s rokem 2007 ukazuje, že **došlo k určitému poklesu lidí, kteří si myslí, že:**

- ženy mají lepší možnosti než muži získat po rozvodu dítě do své péče (pokles o 7,2 procentních bodů) a naopak se zvýšil počet lidí, kteří si myslí, že mají ženy v tomto ohledu stejné možnosti jako muži (nárůst o 4,6 procentních bodů);
- ženy mají horší možnost samostatně podnikat než muži (pokles o 5,9 procentních bodů);
- ženy mají zhruba stejnou možnost získat práci odpovídající jejich kvalifikaci a schopnostem (pokles o 11,1 procentních bodů), zvýšil se naopak počet těch, kteří si myslí, že ženy mají v tomto ohledu horší možnost (nárůst o 8,5 procentních bodů);
- ženy mají zhruba stejnou možnost mít za stejnou práci stejný plat jako muži (pokles o 6,2 procentních bodů), zvýšil se naopak počet těch lidí, kteří si myslí, že ženy mají co se týče platů horší možnosti než muži (nárůst o 5,1 procentních bodů).

Srovnání možností mužů a žen – časová komparace

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % v každém řádku tvoří odpovědi „nevím“)

	Rok	Ženy mají lepší možnosti	Zhruba stejné možnosti	Ženy mají horší možnosti
Získat dítě po rozvodu do péče	2002	74,5	17,6	3,1
	2003	67,6	23,4	3,8
	2004	72,7	18,7	3,5
	2005	69,0	23,0	2,5
	2006	71,4	21,6	3,9
	2007	75,3	19,6	2,4
	2008	68,1	24,2	4,9
Dosáhnout vysokoškolského vzdělání	2002	3,8	83,3	10,2
	2003	4,3	79,0	11,8
	2004	5,5	80,1	10,5
	2005	5,0	80,9	10,6
	2006	4,3	79,9	12,7
	2007	4,3	80,9	13,2
	2008	4,5	83,9	8,7
Věnovat se svým koníčkům	2002	3,1	47,0	47,2
	2003	4,3	47,5	44,0
	2004	3,0	45,5	46,9
	2005	3,1	48,0	45,6
	2006	2,8	52,9	42,2
	2007	2,9	50,8	43,6
	2008	2,4	49,6	44,5

	Rok	Ženy mají lepší možnosti	Zhruba stejné možnosti	Ženy mají horší možnosti
Samostatně podnikat	2002	2,2	58,7	32,9
	2003	3,4	59,0	29,9
	2004	2,5	55,6	34,5
	2005	2,6	57,1	33,4
	2006	1,3	60,8	35,2
	2007	1,3	59,2	36,5
	2008	2,3	61,8	30,9
Získat práci odpovídající kvalifikaci a schopnostem	2002	4,4	38,6	54,4
	2003	3,3	34,3	59,0
	2004	2,0	34,3	60,0
	2005	3,4	40,6	51,9
	2006	3,1	46,9	47,9
	2007	2,6	52,6	43,1
	2008	2,9	41,5	51,6
Mít za stejnou práci stejný plat	2002	3,2	27,0	67,1
	2003	1,7	24,8	68,9
	2004	1,3	23,9	70,1
	2005	2,1	27,5	66,2
	2006	2,1	27,8	67,2
	2007	1,9	32,6	63,4
	2008	1,4	26,4	68,5

Muži a ženy vnímají své možnosti rozdílně. Obecně platí, že **ženy jsou při hodnocení svých možností pesimističtější než muži**, když hodnotí možnosti žen. Z hlediska odpovědi „muži i ženy mají stejné možnosti“ se ukazují největší rozdíly v následujících oblastech:

- Přibližně tři čtvrtiny mužů (72,2 %) si myslí, že muži i ženy mají stejně možnosti samostatně podnikat; tento názor ale zastává jen polovina žen (52 %).
- Muži si také častěji myslí, že muži i ženy mají přibližně stejné možnosti věnovat se svým koníčkům (60,5 %). Tento názor však zastává pouze 39,3 % žen.
- Více než polovina mužů (54,8 %) zastává názor, že muži i ženy mají stejnou možnost získat práci odpovídající jejich kvalifikaci a schopnostem; s tímto názorem souhlasí jen 29 % žen.
- Dvě pětiny mužů (39,5 %) si také myslí, že muži i ženy mají stejnou možnost získat za stejnou práci stejný plat, z žen s tímto výrokem souhlasí pouze 14 %.

Srovnání možností mužů a žen podle pohlaví

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % v každém řádku tvoří odpovědi „nevím“)

	Rok	Ženy mají lepší možnosti		Zhruba stejné možnosti		Ženy mají horší možnosti	
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Získat dítě po rozvodu do péče	2002	76,9	72,3	14,9	20,1	2,5	3,7
	2003	71,5	64,0	19,3	27,2	3,9	3,8
	2004	75,3	70,3	16,1	21,2	2,4	4,5
	2005	67,7	70,2	23,7	22,4	2,2	2,9
	2006	69,6	73,1	21,8	21,4	3,7	4,0
	2007	77,7	73,2	18,3	20,8	1,2	3,6
	2008	69,1	67,1	22,3	26	2	3,5
Dosáhnout vysokoškolského vzdělání	2002	4,8	2,9	86,7	80,2	5,6	14,6
	2003	5,0	3,7	83,4	74,9	6,8	16,3
	2004	6,4	4,7	83,4	77,1	6,7	13,9
	2005	6,1	4,1	84,9	77,2	7,0	14,0
	2006	6,8	1,9	82,7	77,3	7,2	17,9
	2007	5,2	3,5	86,4	75,8	6,9	19,1
	2008	5,4	3,6	85,6	82,2	5,0	12,3
Samostatně podnikat	2002	3,1	1,2	66,0	51,9	25,0	40,2
	2003	3,5	3,4	68,2	50,5	21,8	37,5
	2004	2,7	2,4	66,6	45,4	23,1	45,1
	2005	3,2	2,1	67,6	47,4	23,1	43,0
	2006	1,9	0,7	70,8	51,4	23,9	45,8
	2007	1,7	0,9	68,8	50,2	27,0	45,3
	2008	3,0	1,6	72,2	52,0	19,8	41,4

	Rok	Ženy mají lepší možnosti		Zhruba stejné možnosti		Ženy mají horší možnosti	
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Věnovat se svým koníčkům	2002	4,5	1,8	56,3	38,3	36,3	57,4
	2003	5,3	3,4	57,6	38,1	32,0	55,1
	2004	2,9	3,1	56,0	35,7	34,1	58,8
	2005	3,7	2,4	56,9	39,7	36,0	54,5
	2006	4,4	1,4	63,8	42,6	29,4	54,2
	2007	3,6	2,2	66,4	36,3	27,4	58,5
	2008	3,1	1,6	60,5	39,3	31,4	56,8
Možnost získat práci, odpovídající kvalifikaci a schopnostem	2002	5,3	3,6	52,9	25,4	38,7	68,9
	2003	3,1	3,5	44,8	24,4	48,2	69,0
	2004	3,0	1,2	45,0	24,3	46,7	72,3
	2005	4,8	2,0	55,8	26,5	35,5	67,2
	2006	4,4	1,8	60,8	33,9	31,4	63,3
	2007	3,8	1,5	66,3	39,8	27,8	57,4
	2008	4,1	1,7	54,8	29,0	35,6	66,8
Mít za stejnou práci stejný plat	2002	3,7	2,6	37,4	17,4	54,8	78,6
	2003	2,9	0,6	32,4	17,6	60,2	76,9
	2004	1,7	0,9	35,2	13,5	57,7	81,6
	2005	3,0	1,2	39,8	16,0	52,2	79,3
	2006	3,1	1,2	38,6	17,7	54,4	79,1
	2007	2,8	1,0	47,4	18,8	47,0	78,8
	2008	2,3	0,6	39,5	14,0	52,9	83,2

Názory se nejčastěji diferencují podle pohlaví, rodinného stavu a zaměstnání.

Rozvedení lidé si častěji myslí, že ženy mají horší možnosti než muži, získat práci odpovídající své kvalifikaci a schopnostem (59,9 %) a také mít za stejnou práci stejný plat (76,1 %).

Možnost samostatně podnikat stejnou pro ženy i muže vidí častěji lidé v manželském svazku (64,9 %), ve srovnání s rozvedenými (53,5 %) a také vdovci (43,8 %).

Téměř tři pětiny (58,4 %) svobodných lidí se domnívají, že muži i ženy se mohou stejně věnovat svým koníčkům, mezi rozvedenými si totéž myslí pouze pětiny dvě (40,2 %).

Téměř polovina lidí v dělnických profesích (47,1 %) považují možnosti žen a mužů získat práci odpovídající kvalifikaci za stejnou, mezi důchodci je to přibližně třetina (35,3 %).

Možnost mít za stejnou práci stejný plat jako horší pro ženy nejčastěji zvolili lidé v úřednických profesích (75 %), oproti studentům (59,0 %) a podnikatelům (55,7 %).

2. Postoje k rovným příležitostem

Obyvatelé ČR souhlasí s rovným postavením mužů i žen. Nejvíce lidí (93,2 %) souhlasí s výrokem, že „každý člověk, muž i žena, by měl mít zaměstnání, které by mu zajistilo soběstačnost a nezávislost.“ (rozhodně souhlasí 60,4 %; spíše souhlasí 32,8 %)

Většina obyvatel ČR se domnívá, že:

- Muži i ženy by se měli věnovat stejně výchově a péči o děti (84,9 %; rozhodně souhlasí 45,2 %; spíše souhlasí 39,7 %).
- Jak muži tak ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát sněmovna či senát (86,3 %; rozhodně souhlasí 45,0 %; spíše souhlasí 41,3 %).
- Domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času pro zábavu i odpočinek (85,1 %; rozhodně souhlasí 44,8 %; spíše souhlasí 40,3 %).
- Obě pohlaví by měla mít stejnou šanci získat své dítě po rozvodu do péče (81,1 %; rozhodně souhlasí 40,8 %; spíše souhlasí 40,3 %).

Méně souhlasných postojů je spojeno s následujícími výroky:

- Tři pětiny lidí (60,2 %) se domnívají, že vláda by pracovala lépe, kdyby v ní bylo více žen¹ (rozhodně souhlasí 27,8 %; spíše souhlasí 32,4 %).
- Méně než polovina lidí si myslí (46,8 %), že při výběru do vedoucích pozic by měli mít při stejných schopnostech přednost příslušníci pohlaví, které je na daném stupni řízení méně početně zastoupeno (rozhodně souhlasí 15,5 %; spíše souhlasí 31,3 %).

Postavení mužů a žen

(N = 1 114, v %)

1 Tato položka byla proti předchozím letům, kdy zněla „Vláda by pracovala lépe, kdyby v ní byly ženy“ vzhledem ke změně reálné situace přeformulována.

V názorech obyvatelstva nedochází k výrazným posunům. Oproti předchozím letům došlo k mírnému poklesu a také se změnilo pořadí jednotlivých výroků dle míry souhlasu.

Srovnání aktuálních výsledků průzkumu s rokem 2007 ukazuje toto:

- V letošním šetření nejvíce klesla celková míra souhlasu s výrokem „při výběru do vedoucích pozic by mělo mít při stejné kvalifikaci přednost podhodnocené pohlaví“ (pokles o 9,4 procentních bodů).
- Pokles celkové míry souhlasu s výrokem „domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu“ (pokles o 4,4 procentních bodů).
- Ostatní změny oproti minulému roku jsou zaznamenány v tabulce. Většinou došlo k posunu mezi odpověďmi rozhodně souhlasí a spíše souhlasí, celková míra souhlasu zůstala přibližně stejná.

Postoje k rovným příležitostem – časová komparace

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“)

	Rok	Rozhodně souhlasí	Spíše souhlasí	Spíše nesouhlasí	Rozhodně nesouhlasí
<i>Každý člověk, muž i žena, by měl mít zaměstnání, které by mu zajistilo soběstačnost a nezávislost</i>	2002	66,7	28,8	3,3	0,8
	2003	59,9	33,1	4,0	1,7
	2004	58,7	34,4	4,1	0,6
	2005	58,8	33,9	4,1	0,8
	2006	51,9	39,8	4,9	1,9
	2007	56,4	36,0	5,2	1,2
	2008	60,4	32,8	3,1	1,2
<i>Muži i ženy by se měli věnovat stejně výchově a péči o děti</i>	2002	50,1	36,6	10,2	2,5
	2003	44,1	39,7	11,5	2,9
	2004	46,3	39,4	10,0	2,3
	2005	45,2	41,0	10,4	1,7
	2006	41,2	45,8	9,1	2,4
	2007	40,6	47,1	10,0	0,9
	2008	45,2	40,3	11,5	2,9
<i>Jak muži, tak ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát</i>	2002	50,5	37,3	8,6	1,3
	2003	40,6	43,8	9,3	2,7
	2004	42,6	43,8	8,7	1,5
	2005	42,8	42,8	9,5	1,8
	2006	34,7	49,3	10,4	2,3
	2007	35,1	52,3	8,7	1,1
	2008	45,0	41,3	8,2	1,1
<i>Domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu</i>	2002	48,6	40,2	9,0	1,8
	2003	42,7	42,0	10,9	2,2
	2004	44,2	43,3	9,5	1,5
	2005	42,6	44,0	9,5	1,6
	2006	40,5	45,4	10,4	2,2
	2007	40,5	49,0	8,0	1,5
	2008	44,8	40,3	9,1	1,3

	Rok	Rozhodně souhlasí	Spíše souhlasí	Spíše nesouhlasí	Rozhodně nesouhlasí
<i>Vláda by pracovala lépe, kdyby v ní bylo více žen</i>	2002	34,6	36,9	16,3	4,1
	2003	22,4	34,6	19,7	8,4
	2004	26,0	38,9	16,7	5,0
	2005	23,3	32,0	22,7	8,1
	2006	20,8	36,7	21,1	8,7
	2007	24,8	38,4	19,4	6,6
	2008	27,8	32,4	18,7	6,7
<i>Při výběru do vedoucích pozic by mělo mít při stejné kvalifikaci přednost podhodnocené pohlaví</i>	2002	16,2	28,0	30,2	15,2
	2003	11,8	27,1	29,9	16,0
	2004	12,2	26,6	33,2	15,0
	2005	13,0	30,7	30,2	14,3
	2006	13,4	38,3	26,6	12,3
	2007	13,3	42,9	23,3	10,6
	2008	15,5	31,3	27,4	11,7
<i>Muži i ženy by měli mít stejnou šanci získat po rozvodu dítě do své péče</i>	2002	46,7	34,6	11,4	3,2
	2003	41,7	39,0	12,7	2,8
	2004	44,2	36,1	12,7	3,1
	2005	40,8	39,1	13,2	3,5
	2006	33,5	45,8	15,2	2,7
	2007	34,8	46,6	14,5	2,0
	2008	45,2	39,7	10,8	2,2

Stejně jako v minulých letech platí, že ženy se staví k výrokům týkajícím se rovných příležitostí vstřícněji než muži.

Názory mužů a žen se liší především v těchto odpovědích:

- V názoru, že muži i ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát se míra souhlasu mezi odpověďmi muži a žen liší o 14 procentních bodů (souhlasí 79,1 % mužů a 93,1 % žen).
- Naprostá většina žen (90,3 %) si myslí, že domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu. U mužů je to jen o něco více než tři čtvrtiny (76,7 %).
- Většina žen (90,3 %) se domnívá, že obě pohlaví by se měla stejně věnovat výchově a péči o děti, z mužů je to 79,1 %.
- Tři čtvrtiny žen (75,1 %) se domnívá, že vláda by pracovala lépe, kdyby v ní bylo více žen, u mužů je to necelá polovina (44,5 %).
- Více než polovina žen (57,7 %) si myslí, že při výběru do vedoucích pozic by měli mít při stejných schopnostech přednost příslušníci pohlaví, které je na daném stupni řízení méně početně zastoupeno. U mužů je to jen více než třetina (35,2 %).

Srovnání postojů k rovným příležitostem mužů a žen podle pohlaví

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % v každém řádku tvoří odpovědi „nevím“)

	Rok	Souhlasí		Nesouhlasí		Index ²	
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
<i>Každý člověk, muž i žena, by měl mít zaměstnání, které by mu zajistilo soběstačnost a nezávislost</i>	2002	94,3	96,6	5,5	2,7	1,46	1,30
	2003	92,7	93,2	5,9	5,6	1,53	1,42
	2004	92,5	93,6	4,5	4,9	1,49	1,42
	2005	91,3	93,9	5,5	4,3	1,53	1,39
	2006	89,9	93,4	8,4	5,4	1,63	1,50
	2007	88,8	95,8	9,8	3,1	1,64	1,38
	2008	92,2	94,2	4,7	3,9	1,51	1,37
<i>Jak muži, tak ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát</i>	2002	81,2	94,9	16,2	4,1	1,82	1,39
	2003	80,0	88,4	16,0	8,2	1,87	1,60
	2004	79,6	92,7	15,9	4,9	1,88	1,49
	2005	81,4	89,6	16,1	6,9	1,86	1,54
	2006	80,2	87,7	17,5	8,3	1,98	1,63
	2007	81,0	93,4	16,1	4,0	1,96	1,58
	2008	79,1	93,1	14,4	4,6	1,81	1,48
<i>Domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu</i>	2002	83,1	94,1	16,5	5,5	1,85	1,45
	2003	77,2	91,8	19,6	7,0	1,94	1,52
	2004	79,8	94,6	18,1	4,4	1,89	1,49
	2005	79,2	93,5	17,4	5,2	1,92	1,49
	2006	79,7	91,7	18,4	7,1	1,98	1,51
	2007	82,3	96,2	16,2	3,1	1,98	1,45
	2008	76,7	93,1	17,1	4,1	1,89	1,44
<i>Muži i ženy by se měli věnovat stejně výchově a péči o děti</i>	2002	79,6	89,4	19,6	6,3	1,85	1,47
	2003	78,7	88,6	18,9	10,2	1,88	1,59
	2004	78,3	92,4	18,5	6,6	1,85	1,52
	2005	81,2	91,0	17,2	7,4	1,86	1,52
	2006	80,5	93,2	17,1	6,3	1,90	1,56
	2007	82,3	92,8	15,8	6,3	1,89	1,54
	2008	79,1	90,3	17,5	8,7	1,85	1,55
<i>Muži i ženy by měli mít stejnou šanci získat po rozvodu dítě do své péče</i>	2002	86,3	76,6	9,3	19,6	1,57	1,81
	2003	84,9	86,7	10,6	20,1	1,68	1,83
	2004	85,1	75,9	10,3	21,0	1,61	1,86
	2005	85,7	74,5	11,2	22,0	1,70	1,87
	2006	86,5	72,6	10,9	24,5	1,74	1,98
	2007	88,8	74,5	10,1	22,5	1,73	1,93
	2008	85,1	77,4	10,0	18,6	1,67	1,83
<i>Vláda by pracovala lépe, kdyby v ní bylo více žen</i>	2002	57,0	85,1	32,7	9,0	2,18	1,63
	2003	42,7	70,4	39,6	17,3	2,51	1,86
	2004	49,1	79,7	32,4	11,9	2,33	1,75
	2005	40,2	69,4	44,1	18,4	2,52	1,87
	2006	42,8	71,2	44,5	16,2	2,55	1,88
	2007	45,6	79,6	40,0	12,8	2,48	1,75
	2008	44,5	75,1	37,1	14,3	2,42	1,73

² Index je konstruován jako vážený aritmetický průměr, kdy hodnoty 1 by dosahoval, kdyby všichni odpověděli, že rozhodně souhlasí, a hodnoty 4, kdyby všichni odpověděli, že rozhodně nesouhlasí. Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy VII. Říjen 2008.

	Rok	Souhlasí		Nesouhlasí		Index	
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
<i>Při výběru do vedoucích pozic by měli mít při stejných schopnostech přednost příslušníci pohlaví, které je na daném stupni řízení méně početně zastoupeno</i>	2002	34,9	52,9	55,1	36,4	2,71	2,29
	2003	33,5	43,9	52,9	39,2	2,78	2,40
	2004	30,1	46,8	55,5	41,4	2,81	2,39
	2005	34,8	52,1	55,6	34,5	2,75	2,29
	2006	42,8	60,1	48,2	30,2	2,64	2,21
	2007	40,7	70,8	49,4	19,4	2,68	2,03
	2008	35,2	57,7	47,6	31,0	2,67	2,18

Postoje k uvedeným výrokům jsou z hlediska sledovaných sociodemografických znaků jen málo diferencované.

Významnější rozdíly se objevují opět nejčastěji podle rodinného stavu:

Lidé žijící v manželství častěji než jiné skupiny souhlasí s výrokem, že muži i ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát sněmovna či senát (88,8 %) a také s výrokem, že muži i ženy by měli mít stejnou šanci získat po rozvodu dítě do své péče (84,4 %).

Ovdovělí lidé si častěji myslí, že vláda by pracovala lépe, kdyby v ní byly více zastoupeny ženy (71,1 %).

3. Hodnocení institucí a dalších subjektů s ohledem na ochranu práv žen

Veřejnost hodnotí působení jednotlivých subjektů s ohledem na ochranu práv žen celkem pozitivně.

Nejlépe jsou z tohoto hlediska hodnoceny školy a další vzdělávací instituce. O jejich užitečnosti ve vztahu k ochraně práv žen je přesvědčeno 75,4 % lidí (rozhodně užitečné 38,6 %; spíše užitečné 36,7 %).

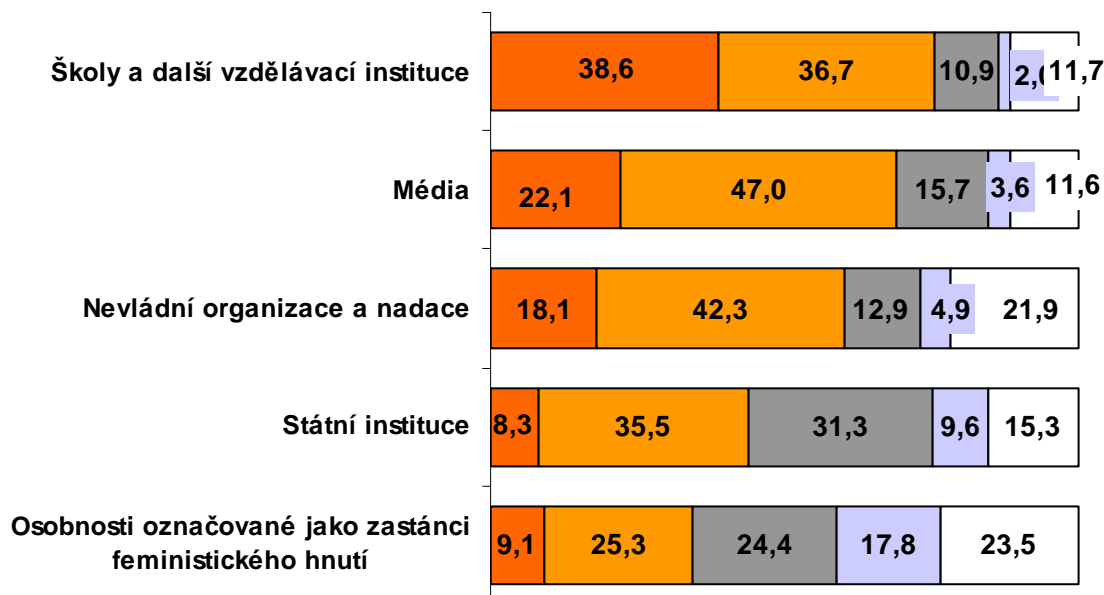
Na opačném pólu stojí osobnosti označované jako feministické, které považuje za prospěšné s ohledem na ochranu práv přibližně třetina – 34,3 % (rozhodně užitečné 9,1 %; spíše užitečné 25,3 %).

Pořadí užitečnosti dalších uvedených institucí vzhledem k ochraně práv žen je následující:

- Média považuje z tohoto pohledu za užitečná 69,1 % osob;
- Nevládní organizace 60,4 % osob;
- Státní instituce 43,8 % osob.

Hodnocení subjektů z hlediska ochrany práv žen

(N = 1 114, v %)

■ Rozhodně užitečná
 ■ Spíše užitečná
 ■ Spíše neužitečná
 ■ Rozhodně neužitečná
 ■ Neví

Zatímco v minulých letech docházelo k posilování mínění o užitečnosti jednotlivých institucí z hlediska ochrany práv žen, v letošním roce došlo ve vnímání všech uvedených institucí k poklesu. Největší pokles zaznamenaly v tomto ohledu státní instituce a média, naopak nejmenší úbytek se objevil u feministických hnutí.

Hodnocení subjektů – časové srovnání

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % v každém řádku tvoří odpovědi „nevím“)

	Rok	Rozhodně užitečná	Spíše užitečná	Spíše neužitečná	Rozhodně neužitečná
Školy a další vzdělávací instituce	2002	39,5	37,8	10,1	2,8
	2003	31,8	40,4	12,6	3,4
	2004	30,5	43,1	11,7	4,2
	2005	35,3	38,4	12,7	2,2
	2006	46,6	39,5	8,8	2,3
	2007	53,2	37,2	6,8	1,1
	2008	38,6	36,7	10,9	2,0
Média	2002	25,4	44,9	16,3	3,1
	2003	19,5	47,3	18,4	4,0
	2004	23,8	52,5	12,5	4,0
	2005	20,6	48,7	16,9	3,0
	2006	26,7	54,7	12,9	2,7
	2007	34,3	54,1	8,8	0,8
	2008	22,1	47,0	15,7	3,6
Nevládní organizace a nadace	2002	14,1	40,0	15,5	3,8
	2003	13,9	37,3	15,9	7,0
	2004	13,0	43,1	16,8	5,9
	2005	13,3	45,5	15,4	4,0
	2006	18,6	56,7	12,8	2,9
	2007	21,1	53,1	12,1	2,8
	2008	18,1	42,3	12,9	4,9
Státní instituce	2002	13,6	34,9	27,6	7,7
	2003	9,1	37,2	27,6	10,6
	2004	9,3	36,3	29,5	12,1
	2005	11,2	35,2	28,0	9,7
	2006	17,2	42,5	26,7	8,5
	2007	17,4	48,6	21,7	6,7
	2008	8,3	35,3	31,3	9,6
Zastánci feministického hnutí	2002	9,7	24,6	25,0	16,4
	2003	7,4	21,4	24,8	21,2
	2004	5,7	23,8	26,6	21,7
	2005	7,7	26,9	25,8	15,6
	2006	9,5	32,1	28,1	15,5
	2007	9,6	30,5	26,6	17,6
	2008	9,1	25,3	24,4	17,8

Sledování rozdílných postojů mužů a žen ukazuje, že:

- Ženy hodnotí častěji než muži jako užitečné nevládní organizace a nadace (ženy 66,2 %; muži 54 %), osobnosti z feministického hnutí (ženy 39,5 %; muži 28,8 %) a média (ženy 72,2 %; muži 65,8 %).
- Činnost škol a státních institucí je z hlediska ochrany práv žen hodnocena oběma pohlavími velmi podobně.
- Co se týče nevládních organizací a nadací, zde došlo oproti roku 2007 ke obdobnému poklesu u obou pohlaví. Feministická hnutí přestaly za užitečné považovat spíše ženy (pokles o 9,6 procentních bodů, muži pokles pouze o 1,8 procentního bodu). Média, která byla v loňském roce hodnocena oběma pohlavími stejně, letos za užitečnější považují ženy (pokles o 16 procentních bodů) častěji než muži (pokles o 23 procentních bodů).

Hodnocení subjektů z hlediska ochrany práv žen podle pohlaví

(údaje za ČR, v %, dopočet do 100 % v každém řádku tvoří odpovědi „nevím“).

	Rok	Užitečné		Neužitečné		Index ³	
		Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Nevládní organizace a nadace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti apod.)	2002	47,7	59,9	22,9	15,5	2,22	2,03
	2003	47,9	54,2	23,8	22,0	2,29	2,15
	2004	51,7	60,1	24,4	21,3	2,28	2,13
	2005	52,7	64,6	24,2	15,0	2,25	2,02
	2006	72,3	78,3	18,6	13,0	2,09	1,91
	2007	67,4	80,5	19,9	10,2	2,11	1,83
	2008	54,0	66,2	20,7	15,2	2,19	1,94
Osobnosti označované jako zastánci feministického hnutí	2002	27,6	40,6	48,1	36,6	2,79	2,50
	2003	24,3	32,9	51,7	40,8	2,95	2,66
	2004	23,6	35,0	51,6	45,1	2,99	2,68
	2005	27,9	40,8	46,4	36,8	2,84	2,48
	2006	35,4	47,4	50,2	37,5	2,76	2,42
	2007	30,6	49,1	52,9	36,1	2,83	2,43
	2008	28,8	39,5	44,7	39,8	2,81	2,53
Média	2002	67,2	73,3	20,6	18,4	1,99	1,94
	2003	64,4	69,1	18,6	18,2	2,10	2,06
	2004	72,3	80,0	19,1	14,1	2,02	1,91
	2005	67,4	71,1	20,8	19,1	2,06	2,00
	2006	80,5	82,2	16,8	14,5	1,94	1,89
	2007	88,7	88,1	9,5	9,7	1,78	1,73
	2008	65,8	72,2	19,3	19,4	2,04	1,98

³ Index je konstruován jako vážený aritmetický průměr, kdy hodnoty 1 by dosahoval, kdyby všichni odpověděli, že jsou rozhodně užitečné a hodnoty 4, kdyby všichni odpověděli, že jsou rozhodně neužitečné.

U nevládních organizací a nadací stoupá míra užitečnosti ohledně ochrany ženských práv s dosaženým vzděláním lidí. Čím vyšší vzdělání lidé mají, tím spíše považují neziskové organizace za užitečné.

Státní instituce jsou z hlediska ochrany práv žen považovány za užitečnější v menších obcích a u lidí, kteří žijí v manželství (46,6 %).

Média považují v tomto ohledu za nejužitečnější lidi z obcí do 500 obyvatel (82,7 %).

Školy a jiné vzdělávací instituce považují za užitečnější při ochraně ženských práv lidé nad 60 let (80 %), sezdaní lidé (78,5 %) a obyvatelé menších obcí.

Osobnosti označované jako zastánci feministického hnutí jsou v tomto ohledu považovány za užitečné nejčastěji u lidí z obcí do 500 obyvatel (49,3 %).

4. Spontánní znalost hnutí a organizací zabývajících se ochranou práv žen a rovnými příležitostmi

Hnutí či organizace zabývající se ochranou práv žen, rovnými příležitostmi apod. lidé vesměs neznají (80,5 %). Konkrétní organizaci bylo schopno si vybavit jen cca 20 % občanů, nejčastěji byl jmenován Bílý kruh bezpečí (3,7 %).

Oproti roku 2007 tedy klesl počet lidí, kteří nedokáží jmenovat žádné hnutí či organizaci zabývající se ochranou žen, zhruba o 5 procentních bodů. Míra znalosti organizací zabývajících se ochranu ženských práv se tak vrátila přibližně na úroveň roku 2006.

Spontánní znalost hnutí a organizací zaměřených na ochranu žen a rovnoprávnost (údaje za ČR, v %, otevřená otázka⁴)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nezná žádnou	81,6	81,2	76,8	79,3	79,2	85,2	80,5
Bílý kruh bezpečí	2,9	2,0	3,5	3,0	2,2	3,0	3,7
Feministky 8. března/feministické hnutí, feministky	1,0	2,0	1,5	1,6	0,9	0,8	1,4
Jihočeské matky	2,1	1,2	1,3	1,1	1,1	0,7	1,3
Unie/Sdružení bojující za práva žen	0,9	0,4	0,3	0,8	2,2	0,1	1,5
Mezinárodní a české nadace ⁵	2,0	1,9	1,9	2,4	2,6	3,5	3,8
Linky důvěry (obecně)	1,9	1,9	3,1	2,6	2,0	2,2	1,7
Jiné ženské organizace ⁶	2,6	4,0	3,6	3,3	3,4	6,2	4,1
Charitativní a církevní organizace	1,0	0,7	0,4	0,9	0,7	0,3	1,7
Političky, politické strany	1,1	0,5	0,2	0,0	0,2	0,3	1,7
Jiné odpovědi	1,6	0,9	10,7	6,6	8,0	1,6	2,9

Muži neznají organizace zabývající se ochranou práv žen častěji než ženy (muži 84,8 %, ženy 76,4 %).

⁴ Součet přesahuje 100 %, protože dotázaní mohli uvést více než jednu organizaci.

⁵ Jde o nadace a organizace, které se primárně nespécializují na otázku žen. Nejčastěji jsou jmenovány Člověk v tísni, Kapka naděje, Světluška, DUHA, Rovná šance, Odborové svazy, Adra, Červený kříž.

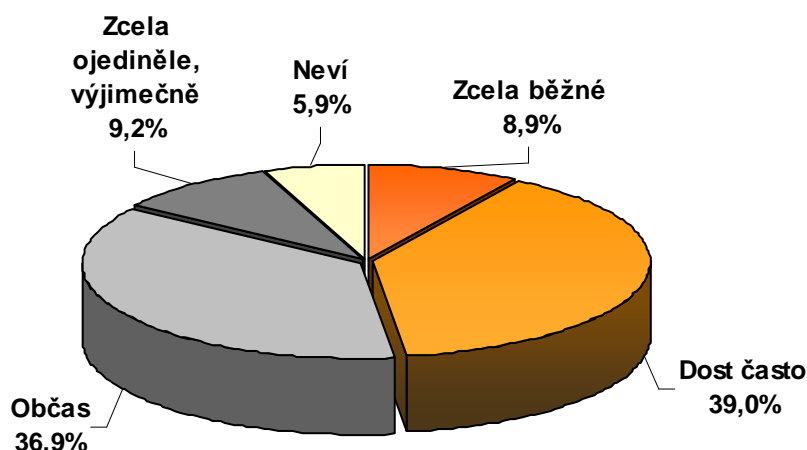
⁶ Zde jsou nejčastěji zmiňovány Gender Studies, Ochrana žen proti násilí, Liga na ochranu žen, Nadace na ochranu týraných žen.

5. Názory na domácí násilí na ženách

Postoj k výskytu domácího násilí je ve společnosti ambivalentní. Téměř dvě pětiny obyvatel (36,9 %) se domnívají, že domácí násilí na ženách se v české společnosti **občas** vyskytuje. O něco větší procento lidí (39,0 %) si však myslí, že domácí násilí se objevuje **dost často**.

Lidí, kteří si myslí, že násilí na ženách se v ČR vyskytuje zcela běžně, je 8,9 %, naopak těch, kteří soudí, že se násilí na ženách objevuje ojediněle nebo výjimečně, je 9,2 %.

Výskyt domácího násilí na ženách v ČR?
(N = 1 114, v %)

Názory lidí na výskyt domácího násilí vůči ženám se ve sledovaném období, tj. od roku 2002, zásadně nemění. Oproti roku 2007 však došlo k mírnému zvýšení počtu lidí, kteří považují násilí na ženách za časté či běžné.

Výskyt domácího násilí na ženách – časové srovnání

(údaje za ČR, v %)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Zcela běžně	6,6	8,1	8,5	9,5	10,4	8,8	8,9
Dost často	36,3	37,1	38,1	32,9	38,0	36,1	39,0
Občas	37,8	34,4	35,2	35,9	36,9	37,1	36,9
Zcela ojediněle	14,6	12,9	11,8	15,4	11,3	14,3	9,2
Neví	4,7	7,5	6,3	6,3	3,5	3,8	5,9

Je vcelku pochopitelné, že ženy reflektují výskyt domácího násilí na ženách v české společnosti častěji než muži.

Zatímco největší počet mužů (41,4 %) se domnívá, že domácí násilí se vyskytuje občas, ženy nejčastěji uváděly odpověď „dost často“ (45,4 %).

Existence domácího násilí na ženách v ČR podle pohlaví

(údaje za ČR, v %)

	Rok	Muži	Ženy
Zcela běžně	2002	5,8	7,4
	2003	6,8	9,3
	2004	5,1	11,8
	2005	6,8	12,0
	2006	7,9	12,9
	2007	6,3	11,1
	2008	5,6	12,1
Dost často	2002	28,4	43,6
	2003	27,8	45,7
	2004	31,7	44,1
	2005	25,4	39,9
	2006	31,4	44,0
	2007	27,0	44,5
	2008	32,3	45,4
Občas	2002	41,6	34,3
	2003	40,3	28,9
	2004	40,6	30,3
	2005	39,0	33,1
	2006	42,0	32,1
	2007	42,8	31,7
	2008	41,4	32,7
Zcela ojediněle	2002	19,0	10,6
	2003	15,3	10,7
	2004	14,6	9,2
	2005	20,9	10,2
	2006	14,7	8,1
	2007	19,2	9,6
	2008	13,4	5,3
Neví	2002	5,2	4,2
	2003	9,8	5,4
	2004	8,1	4,7
	2005	8,0	4,8
	2006	4,0	2,9
	2007	4,6	3,1
	2008	7,3	4,6

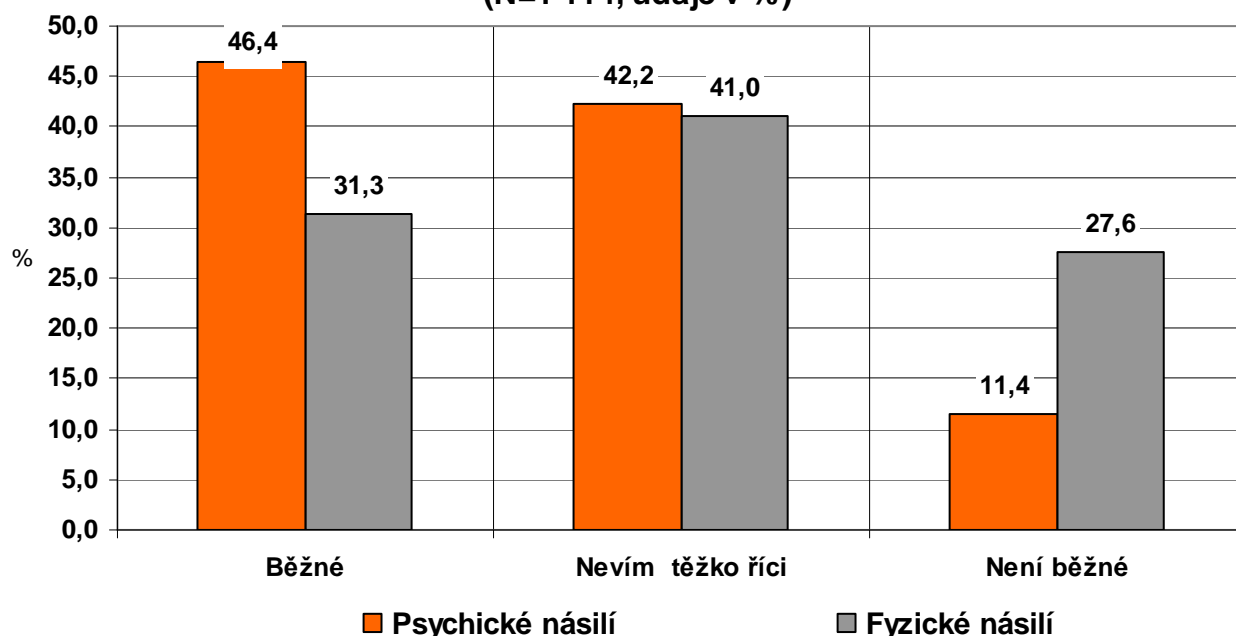
Za běžnější považují domácí násilí na ženách také lidé mezi 30 a 44 lety, lidé se středoškolským vzděláním bez maturity, obyvatelé Plzeňského kraje a lidé rozvedení a ovdovělí.

Podle obyvatel ČR se ve společnosti častěji vyskytuje psychické násilí, tj. různé zesměšňování, vyhrožování, obtěžování či obviňování, než fyzické násilí (znásilnění, bití, kopání či občasná facky).

O tom, že výskyt psychického násilí v českých domácnostech je běžný, je přesvědčena téměř polovina obyvatel ČR (46,4 %). Oproti tomu fyzické násilí vidí jako běžné zhruba třetina populace (31,3 %).

Dvě pětiny obyvatel neumějí tuto záležitost posoudit (42,2 % psychické násilí, 41 % fyzické násilí).

Výskyt psychického a fyzického domácího násilí na ženách
(N=1 114, údaje v %)

Názory lidí na výskyt domácího násilí ve sledovaném období mírně kolísají.

Zatímco podíl lidí, kteří se domnívají, že se psychické násilí v domácnostech vyskytuje běžně, je letos mírně nižší než v roce 2007, u fyzického násilí je tomu naopak. Podíl lidí, kteří považují fyzické násilí na ženách za běžné, se oproti loňskému roku mírně zvýšil.

U obou forem násilí stoupl také počet těch lidí, kteří nedokáží situaci posoudit.

Výskyt psychického a fyzického násilí na ženách – časové srovnání

(údaje za ČR, v %)

	Rok	Běžné	Nevím, těžko říct	Není běžné
<i>Psychické násilí jako např. zesměšňování, vyhrožování, obtěžování či obviňování</i>	2002	43,6	37,9	18,5
	2003	43,8	42,2	14,0
	2004	46,3	38,8	15,0
	2005	44,5	37,3	18,1
	2006	55,1	26,9	18,0
	2007	49,7	30,1	20,2
	2008	46,4	42,2	11,4
<i>Fyzické násilí jako např. znásilnění, bití, kopání či občasné facky .</i>	2002	25,5	40,3	34,2
	2003	26,5	45,4	28,1
	2004	26,5	41,0	32,5
	2005	28,3	37,9	33,8
	2006	32,7	34,2	33,1
	2007	29,6	32,7	37,7
	2008	31,3	41,0	27,6

Ženy považují výskyt násilí v rodině za běžný častěji než muži. Zvláště výrazné rozdíly jsou v názorech na existenci tzv. psychického domácího násilí na ženách (muži 35 %; ženy 57,2 %). Rozdílné názory se ale týkají i výskytu fyzického násilí (muži 25,3 %; ženy 37 %).

V porovnání s rokem 2007 klesl počet mužů, kteří považují psychické násilí na ženách za běžné (pokles o 5,2 procentních bodů). Ostatní hodnoty se výrazně neliší.

Existence forem domácího násilí na ženách v ČR podle pohlaví

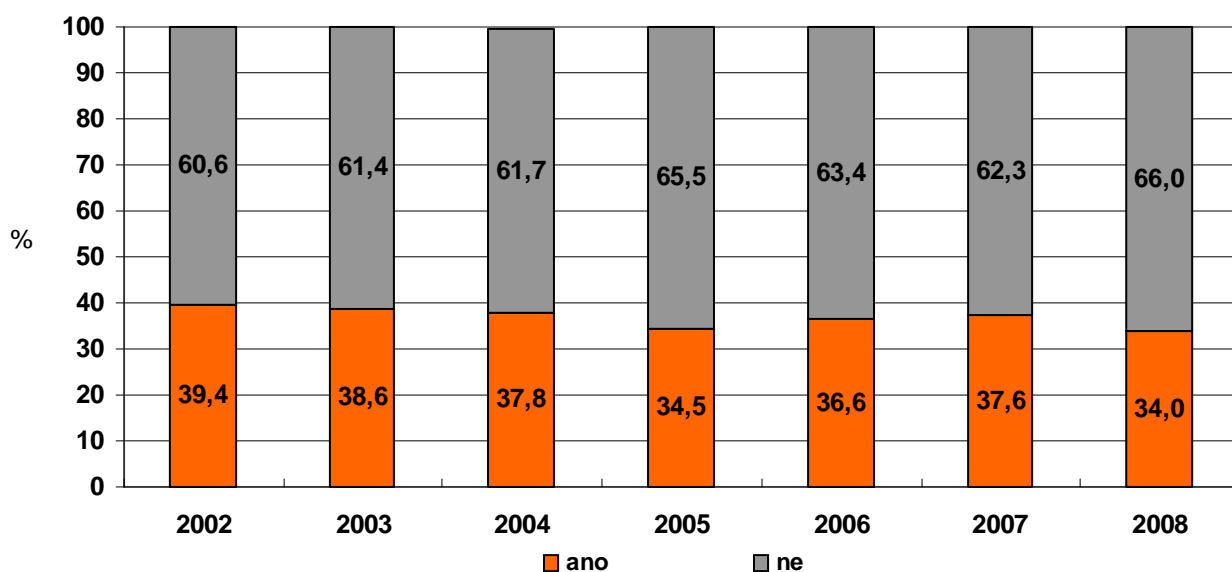
(údaje za ČR, v %)

	Rok	Běžné		Nevím, těžko říct		Není běžné	
		Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
<i>Psychické násilí jako např. zesměšňování, vyhrožování, obtěžování či obviňování</i>	2002	35,5	51,2	42,0	34,1	22,6	14,7
	2003	34,9	52,1	49,0	35,9	16,1	12,0
	2004	36,6	55,5	45,4	32,2	17,9	12,3
	2005	34,3	54,1	42,4	32,6	23,3	13,3
	2006	46,5	63,1	31,4	22,7	14,2	19,5
	2007	40,2	58,6	33,7	26,8	26,1	14,6
	2008	35,0	57,2	50,1	34,8	15,0	8,1
<i>Fyzické násilí jako např. znásilnění, bití, kopání či občasná facka.</i>	2002	21,9	28,8	40,7	39,9	37,4	31,3
	2003	21,9	30,8	48,8	42,2	29,3	27,1
	2004	21,6	31,3	43,5	38,2	34,9	30,5
	2005	21,8	34,3	39,6	36,3	38,6	29,4
	2006	28,2	36,9	36,4	32,2	35,4	30,9
	2007	24,0	34,8	33,9	31,6	42,1	33,6
	2008	25,3	37,0	44,6	37,7	30,1	25,3

Za běžné považují domácí násilí na ženách nejčastěji rozvedení lidé. Psychické násilí je více vnímáno v Praze (55,6 %), fyzické násilí připouštějí častěji lidé z Plzeňského (43,5 %), Moravskoslezského (39,7 %) a Královéhradeckého kraje (43,8 %).

Více než třetina obyvatel (34 %) uvádí, že zná nějakou rodinu, kde existuje násilí mezi manžely či partnery. Otázka na konkrétní znalost rodiny s výskytem domácího násilí na ženách dokresluje obecné mínění o výskytu domácího násilí.

Znalost konkrétní rodiny, kde existuje násilí mezi manžely/partnery (časové srovnání, údaje v %)

Ačkoliv se situace v této oblasti v průběhu sledovaného období příliš nemění, v letošním roce je míra znalosti konkrétních případů domácího násilí z celého období nejnižší.

Mezi ženami jsou zhruba dvě pětiny (40,8 %) těch, které znají nějakou rodinu, kde dochází k domácímu násilí. Mezi muži je tato znalost výrazně nižší (26,7 %).

Znalost existence domácího násilí v konkrétní rodině podle pohlaví

(údaje za ČR, v %)

	Rok	Muži	Ženy	Celkem
ano	2002	31,5	46,9	39,4
	2003	32,5	44,4	39,0
	2004	30,0	45,4	37,8
	2005	26,8	41,6	34,5
	2006	30,2	42,6	36,6
	2007	29,7	45,0	37,6
	2008	26,7	40,8	34,0
ne	2002	68,5	53,1	60,6
	2003	67,5	55,6	61,0
	2004	70,0	54,6	61,7
	2005	73,2	58,4	65,5
	2006	69,8	57,4	63,4
	2007	70,3	55,0	62,4
	2008	73,3	59,2	66,0

Lidí, kteří znají konkrétní příklad domácího násilí ze svého okolí, je více mezi rozvedenými osobami (46,3 %), nezaměstnanými (49,2 %) a obyvateli Moravskoslezského kraje (47,1 %).

Dotazník

Blok GR

080304

A nyní Vám položím několik otázek týkajících se postavení žen a mužů ve společnosti.

PODEJTE LÍSTEK GR1

GR1. Jaká je podle Vás u nás situace, srovnáte-li možnosti mužů a žen, pokud jde o ...

	ŽENY MAJÍ LEPŠÍ MOŽNOSTI NEŽ MUŽI 1	MUŽI I ŽENY MAJÍ ZHRUBA STEJNÉ MOŽNOSTI 2	ŽENY MAJÍ HORŠÍ MOŽNOSTI NEŽ MUŽI 3	NEVÍ/NEOD- POVĚDĚL(A) 9
a. možnost získat práci, odpovídající kvalifikaci a schopnostem	1	2	3	9
b. mít za stejnou práci stejný plat	1	2	3	9
c. získat dítě po rozvodu do péče	1	2	3	9
d. dosáhnout vysokoškolského vzdělání	1	2	3	9
e. věnovat se svým koníčkům	1	2	3	9
f. samostatně podnikat	1	2	3	9

PODEJTE LÍSTEK GR2

GR2. Nyní Vám přečtu několik výroků, které se vztahují k postavení mužů a žen, a Vy mi prosím u každého pomoci lístku řekněte, nakolik s ním souhlasíte.

	ROZHODNĚ SOUHLASÍM 1	SPÍŠE SOUHLASÍM 2	SPÍŠE NESOUHLASÍM 3	ROZHODNĚ NESOUHLASÍM 4	NEVÍ 9
a. Jak muži, tak ženy by měli být zastoupeni v řídicích a rozhodovacích orgánech a radách, které zřizuje stát, sněmovna či senát	1	2	3	4	9
b. Vláda by pracovala lépe, kdyby v ní bylo více žen	1	2	3	4	9
c. Při výběru do vedoucích pozic by měli mít při stejných schopnostech přednost příslušníci pohlaví, které je na daném stupni řízení méně početně zastoupeno	1	2	3	4	9
d. Každý člověk, muž i žena, by měl mít zaměstnání, které by mu zajistilo soběstačnost a nezávislost	1	2	3	4	9
e. Muži i ženy by se měli věnovat stejně výchově a péči o děti	1	2	3	4	9
f. Muži i ženy by měli mít stejnou šanci získat po rozvodu dítě do své péče	1	2	3	4	9
g. Domácí práce by měly být rozděleny tak, aby muž i žena měli stejně volného času na odpočinek a zábavu	1	2	3	4	9

PODEJTE LÍSTEK GR3

GR3. Nyní Vám přečtu několik institucí, sdružení apod. a Vy mi prosím řekněte, jak hodnotíte jejich činnost z hlediska ochrany práv žen.

ROZHODNĚ UŽITEČNÁ 1	SPÍŠE UŽITEČNÁ 2	SPÍŠE NEUŽITEČNÁ 3	ROZHODNĚ NEUŽITEČNÁ 4	NEVÍ 9
a. Nevládní organizace a nadace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti apod.)			1 2 3 4 9	☐
b. Státní instituce (parlament, ministerstva a další vládní orgány)			1 2 3 4 9	☐
c. Média (televize, rozhlas, tisk)			1 2 3 4 9	☐
d. Školy a další vzdělávací instituce			1 2 3 4 9	☐
e. Osobnosti označované jako zastánci feministického hnutí			1 2 3 4 9	☐

GR4. Znáte nějaká hnutí či organizace, které se zabývají ochranou práv žen, rovnými příležitostmi pro muže a ženy apod.?

MOŽNO VÍCE ODPOVĚDÍ, ZAPIŠTE PEČLIVĚ

1.	.....	☐	☐
DALŠÍ			
2.	.....	☐	☐
3.	.....	☐	☐

GR5. Domníváte se, že se domácí násilí na ženách v české společnosti vyskytuje:

Zcela běžně	1	☐
Dost často	2	
Občas	3	
Zcela ojediněle, výjimečně	4	
NEVÍ, NEODPOVĚDĚL(A)	9	

GR6. Domácí násilí na ženách má dvě základní podoby. Řekněte mi prosím, jestli podle Vašeho názoru jsou anebo nejsou u nás běžné.

	BĚŽNÉ 1	NEVÍM, TĚŽKO ŘÍCI 2	NENÍ BĚŽNÉ 3	
a. Psychické jako např. zesměšňování, vyhrožování, obtěžování, obviňování	1	2	3	☐
b. Fyzické jako např. facky, bití, znásilnění apod.	1	2	3	☐

GR7. Znáte nějakou rodinu, kde existuje násilí mezi manželi - partnery?

Ano	1	☐
Ne	2	☐

Tabulkové přílohy